

JAARVERSLAG 2007

STICHTING NEDERLANDS MUZIEK INSTITUUT,
DEN HAAG

INHOUDSOPGAVE

1	Personalia	2
2	Algemene opmerkingen	2
3	Financiële positie en resultaat	3
4	Activiteitenverslag	4

DE STICHTING NEDERLANDS MUZIEKINSTITUUT

1 PERSONALIA

Bestuur

prof. dr. B.A.G.M. Tromp voorzitter (tot 20-06-2007)
Mr. K.G. de Vries voorzitter (vanaf 21-9-2007)
L.J.W.M. van der Elst RA penningmeester
drs. O.H. Mensink
drs. J.A.C. Kolsteeg
mw. drs. E van den Bent
mr. drs. B Deuss
W.van Krimpen (tot 21-09-2007)

Directie

Dr. F.W. Zwart

Raad van Advies

prof.dr. L Grijp
prof.dr. E.Wennekes

2 ALGEMENE OPMERKINGEN

De Stichting Nederlands Muziek Instituut (NMI) is op 29 december 1999 opgericht en is gevestigd te Den Haag.

In het NMI zijn de muziekbibliotheek, de muziekarchieven van het Gemeentemuseum Den Haag en de Stichting Neerlandica Collectie Willem Noske samengegaan. De doelstellingen zijn het verzamelen, beheren, conserveren en toegankelijk maken van Nederlands Muzikaal erfgoed in de ruimste zin van het woord.

Voor het beheer van de collectie, waarin begrepen de collecties van het Gemeentemuseum en de Stichting Neerlandica Collectie Willem Noske, ontvangt het NMI subsidie van de Gemeente Den Haag en het Ministerie van OCW.

Activiteitenverslag 2007

1. Inleiding

In april 2007 werd de gezamenlijke pas geïntroduceerd die de KB heeft ingevoerd die ook geldig is voor het NMI. Hiermee kunnen pashouders van de diensten van zowel de KB als het NMI gebruik maken. Het NMI is daarmee ook online te raadplegen, doordat met inlogcodes er toegang is tot verschillende catalogusbestanden.

Om reden van veiligheid en een behoedzame omgang met documenten (archieven, brieven, oude drukken, handschriften) en om die verantwoord aan het publiek ter beschikking te kunnen stellen, wordt sinds mei 2007 in de studiezaal toezicht ingevoerd. Daarnaast is het gebruikersreglement op genoemde zorg aangepast. De regels zijn opgesteld conform de regels die bij andere erfgoedbeherende instellingen en voor de bijzondere collecties van de KB in gebruik zijn. Doordat de personele bezetting in 2007 in principe ongewijzigd is gebleven en er een intensievere personele bezetting nodig is tijdens openingsuren, is besloten op maandag niet open te zijn voor het publiek. Op de overige werkdagen gaat het NMI een uur later open. Deze beperking van de openingsuren heeft gelukkig niet tot minder bezoekers geleid. Wel hoopt het NMI in de nabije toekomst en als er meer middelen beschikbaar voor komen, de openingstijden zoveel mogelijk te kunnen conformeren aan die van de KB.

2. Collectievorming en acquisitie

Archieven

Het NMI verwierf de volgende archieven als schenking of in bruikleen:

Julius Susan (dirigent, 1891-1988): muziekmanuscripten, gedrukte muziek, correspondentie, foto's, documentatie, geluidsmateriaal. Bevat ook materiaal van zijn echtgenote, de operettezangeres Willy Susan-Luers

Marijke Smit Sibinga (claveciniste, geb. 1926): affiches, programma's, recensies, foto's.

Fred Belloni (componist, 1891-1969): muziekmanuscripten, gedrukte muziek, grammofoonplaten.

Jaap Moelker (klarinetist, altist): muziekmanuscripten, gedrukte muziek, correspondentie, diverse archivalia, documentatie, beeld- en geluidsmateriaal (het grootste deel van dit archief heeft betrekking op het Amsterdams Kamer Orkest, waarvan Moelker zakelijk leider was. Daarnaast bevat het een omvangrijke verzameling knipsels over muziek uit Nederlandse kranten en tijdschriften.)

Friedrich Bicknese (componist, dirigent, pianist, organist, 1862-1937): muziekmanuscripten, gedrukte muziek, documentatie.

Kamermuziekcentrum De Suite en van Hetta Rester (1915-2006): muziekmanuscripten, gedrukte muziek, correspondentie, programma's, knipsels, persoonlijke documenten, administratieve en financiële bescheiden.

Nelly van Ree Bernard (geb. 1923): betekende muziek, documentatie, diverse archivalia.

Rob du Bois (componist, geb. 1934): muziekmanuscripten, correspondentie (bevat de omvangrijke correspondentie tussen Rob du Bois en Maarten Bon).

Matty Niël (componist, 1918-1989): muziekmanuscripten.

Kleine verzamelingen met enkele documenten

Jan Wisse (organist, 1890-ca.1960): diverse partituren voor orgel van J.S. Bach in de uitgave van S. de Lange, met speel- en registratievoorschriften daterend van rond 1910.

Gerard B. van Krieken (organist, componist, 1836-1913): gedrukte muziek, album met muziekmanuscripten, gedrukte muziek, correspondentie, programma's, knipsels en beeldmateriaal en van zijn zoon:

Gerard van Krieken (organist, componist, 1865-1928): muziekmanuscripten, gedrukte muziek, drie albums met muziekmanuscripten, gedrukte muziek, correspondentie, programma's, knipsels en beeldmateriaal.

Aanvullingen op archieven

Voor de archieven van Ernest Bour (1913-2001) en Cor de Groot (1914-1993), Berthe Seroen (1882-1957) en Donemus (omvangrijke aanvulling partiturencollectie).

Bescheidener van omvang waren de aanvullingen op de archieven van:

- Hendrik Andriessen, Jacques Beers, Jan Felderhof, Marius Flothuis, Tristan Keuris, Harold C. King, Bernard van den Sigtenhorst Meyer, Robert Tusler, Dirk Verdonk, Jan Vogel, Constant van de Wall.
- Maatschappij tot Bevordering der Toonkunst, afd. Amsterdam, Utrechts Stedelijk Orkest (periode 1903-1931), KVMN, Stichting Elisabeth Everts Fonds.

Aankopen handschriften

Aangekocht zijn handschriften van de 19^e eeuwse Music en componisten Louis en Frans Coenen, alsmede een door Joseph Joachim gecomponeerde Cadens voor een van de vioolconcerten van Mozart, speciaal genoteerd voor de violist Frans Coenen. Verder werd een zevental originele foto's van de dirigent Willem Mengelberg aangekocht, gemaakt tijdens een concert te Zwolle in december 1939.

Verwerving van uitgegeven boeken en bladmuziek

Voor de bibliotheek is een normale voortgang geweest middels aankopen van boeken en bladmuziek. In het jaar 2007 zijn ruim 591 titels bladmuziek en 466 titels literatuur aangeschaft. Aangezien de KB acquisitie op het gebied van boeken over muziek vrijwel geheel heeft stilgelegd probeert het NMI in leemtes die daardoor ontstaan te voorzien. Daarvoor zijn de huidige financiële middelen echter te beperkt.

Antiquarische uitgaven

Alexander Dreyschock, *Les hommages : pensée musicale pour piano*. Rotterdam: Paling, [1845]

M. van Oordt, *Een kort woord over Bach*. Leiden: Sijthoff, 1873.

Joh. Wijsman, *Valse für Pianoforte zu 2 Händen*. Bremen: Praeger & Meier, [ca. 1900].

Johann Christian Bach, *Six sonates pour le clavecin ou piano forte [...] oeuvre. XVIII [alleen nr. 5 en 6]*. Berlin : Hummel, [1781].

Prijsverhandeling over het nationaal Nederlandsch gezang. Amsterdam: Bataafsche Maatschappij tot nut van 't algemeen, [1802].

W. R. Ceulen, *Le reveil du lion batave*. Rotterdam: Plattner, [na 1831].

Zevende Nederlandsch-nationaal zangersfeest: Nijmegen, 1865. Amsterdam: Roothaan, 1865.

Schenkingen

Naast antiquarische aanschaf werd er bladmuziek (ca 5000 titels waaronder onder andere ca. 2500 stuks afgestoten bladmuziek (fanfare/harmoniemuziek)) uit de voormalige RIM-collectie opgenomen. Van mevrouw Nelly van Ree Bernard werden 26 muziekuitgaven als schenking ontvangen.

3. Publieksgerichte activiteiten

Aanwinstenoverzichten

In 2007 zijn maandelijksse aanwinstenoverzichten alleen nog via de website beschikbaar gesteld. Het betreft hier tot dusverre alleen de aankopen van boeken en bladmuziek. De aanwinstenoverzichten blijven via de website te raadplegen.

Uitgaven uit de collectie

In 2007 is door gebrek aan beschikbare personele inzet slechts één uitgave gerealiseerd in de serie kamermuziek i.s.m. Donemus:

J. Röntgen *24 Kleine Praeludien* (1931) voor piano.

Wel kwamen er bij Donemus werken uit het NMI beschikbaar van *Julius Röntgen* in grotere (kamermuziek) bezettingen en van symfonische muziek, allen verzorgd door musicoloog John Smit.

Kamermuziek:

1. Kwartettino in a-moll NMI03.017, 2. Kwartet in a-moll NMI02.003, 3. Kwartet in es-moll NMI04.013, 4. Trio "Post tenebrax lux NMI 02.005, 5. Trio "Gaudeamus" NMI07.004, 6. Kwintet C-dur NMI05.024 7. Kwintet in c-moll NMI05.025, 8. Kwartet in A-dur NMI04.002

Symfonische muziek:

1. Symfonie in D-dur "Walzer" NMI 06.009, 2. Sinfonietta humoristica NMI 07.003, 3. Drei Praeludien und Fugen NMI 07.001, 4. Symfonie in g-moll "Wirbel" NMI 06.007, 5. Symfonie in E-dur NMI 05.018, 6. Symfonie Fis-dur NMI 06.006, 7. Symfonie c-moll NMI 06.010, 8. Aus Goethe's Faust NMI 07.002
De symfonische muziek is allemaal uitgevoerd en opgenomen door de fa. CPO in Duitsland, met verschillende orkesten o.l.v. David Porcelijn.

Verder verschenen van *Jan van Gilse* verbeterde edities van de Eerste en Tweede Symfonie op basis van het materiaal in het archief van Van Gilse.

Cd's met muziek uit de collecties van het NMI

- Henk Badings Symphonies 2, 7, 12 door het Janacek Philharmonic Orchestra o.l.v. David Porcelijn
- Julius Röntgen Muziek bij Goethes Faust (wreldpremière) door het orkest van het Oosten o.l.v. David Porcelijn, m.m.v. de vocale solisten Machteld Baumans, Marcel Beekman, André Morsch, André Post, Mark Richardson, Dennis Wilgenhof en het Koor van de Nationale Reisopera.
Beide producties zijn gerealiseerd door de Duitse fa. CPO.

Lunchconcerten

In het najaar (december) vond het eerste van een serie van drie lunchconcerten plaats (de andere twee in 2008), georganiseerd door het NMI. Deze werden financieel ondersteund door Ex-Libris, de personeelsvereniging van de KB.

Educatie

Het NMI streeft ernaar de rondleidingen en introducties aan studenten te professionaliseren door toepassing van moderne, multimediale presentatietechnieken waarbij beeld, al dan niet geïntegreerd met bijpassend geluid, wordt getoond (powerpoint-presentatie). Samen met een studente muziekwetenschap (Utrecht) en een studente boekwetenschap (Leiden) is een nieuw model voor de introducties in de collecties ontwikkeld. Uitgangspunt hiervoor waren uiteraard de in het NMI aanwezige bronnen- en bladmuziekcollecties. De volgende aspecten komen in het nieuwe model aan de orde: de (bouw)geschiedenis van het instrument waarbij o.a. gebruik is gemaakt van beschrijvingen in oude bronnen, (historische) onderwijsmethoden, repertoiregeschiedenis, drukgeschiedenis, geavanceerd zoeken in de catalogus (gebruik van instrumentatiecodes, trefwoorden muziek, etc) en het toepassen van relevante naslagwerken. Deze presentatie functioneert als model voor toekomstige introducties.

Het NMI heeft de volgende rondleidingen en introducties verzorgd:

28 maart	Introductie voor de Geschiedkundige Vereniging 'Die Haghe' (F.W. Zwart en P. Osseweijer).
30 maart	Rondleiding Sempre Crescendo uit Leiden (E. Kempers).
18 april	Introductie voor de Geschiedkundige Vereniging 'Die Haghe' (F.W. Zwart en P. Osseweijer).
21 mei	Lezing en rondleiding leden van het Gezelschap Petrus Scriverius (E. Kempers).
13 juni	Thema-introductie Speelmansboeken (rond de collectie van Dr. Chr. Vlam, m.m.v. onder andere prof. L.P. Grijp en drs. Jos Koning) (E. Kempers).
8-9 oktober	De jaarlijkse introducties voor 1e jaarsstudenten oude muziek (Koninklijk Conservatorium Den Haag) zijn door gebrek aan aanmeldingen geannuleerd.
5 november	Introductie in de collecties voor bibliothecarissen van de Nederlandse orkesten (F.W. Zwart).
6 november	Ontvangst inleiders Buxtehudesymposium KC rond het z.g. Walther-manuscript (F.W. Zwart)
23 november	Introductie voor vioolstudenten van Lucy van Dael, Conservatorium Amsterdam (stagiaires, 7).
6 december	Introductie in de collecties voor studenten van instituut (F.W. Zwart).
7 december	Informatiebijeenkomst voor de Vereniging van componisten in Noord-Brabant te Tilburg (F.W. Zwart).

Presentaties

Website

In 2007 is de eerder waargenomen stijging van het websitebezoek doorgezet. Het aantal bezoeken voor 2006 was gebaseerd op cijfers van de webcounter Thecounter.com. Sinds het najaar 2006 is geteld met behulp van Webalizer, welke op andere wijze gegevens verwerkt. In 2007 is het aantal hits meer dan 90.000 per jaar, meer dan 1700 per week.

Ongetwijfeld spelen daarbij de sinds juni 2007 via de website toegankelijke brieven- en handschriftencatalogi een belangrijke rol, evenals de mogelijkheid om via het archievenoverzicht (via de website) per archief complete lijsten van brieven en handschriften te bekijken en de medio 2007 gerealiseerde mogelijkheid om boeken vanuit huis aan te vragen via de online-catalogus.

Geheugen van Nederland

De site gewijd aan de componist Alphons Diepenbrock (bij het Geheugen van Nederland) kreeg 729 unieke bezoekers.

Bezoekers

Opvallend is dat de bezoekersaantallen en het aantal baliehandelingen sinds de beperktere openingstijden niet zijn verminderd. Hoewel de studie- en leeszalen sinds mei 2007, toen er een maandagsluiting is ingevoerd en dagelijks het NIMI pas vanaf 10.00 geopend is, beperkter toegankelijk zijn, zijn de bezoekersaantallen sinds 2006 met 35 % en de uitleen- en baliehandelingen met 33,9 % gestegen. Kwamen er in 2006 gemiddeld 194 bezoekers per maand, in 2007 kwamen er gemiddeld 262 bezoekers per maand.

Naast een flinke toename van het aantal bezoekers en de aantallen uitleen- en baliehandelingen kan ook een enorme toename in het gebruik van de website geconstateerd worden. Stellig spelen daarbij de sinds juni 2007 via de website toegankelijke brieven- en handschriftencatalogi een belangrijke rol. Ook is er de mogelijkheid gekomen om via het archievenoverzicht per archief complete lijsten van brieven en handschriften te bekijken. Bovendien kan men sinds de invoering van de gezamenlijke pas vanuit huis boeken aanvragen via de online-catalogus.

Verder is er een toename van het aantal kopieeropdrachten constateren. Het aantal kopieaanvragen via interbibliothecair leenverkeer (IBL) is zelfs met 32% toegenomen. Naast een toename van het aantal kopieaanvragen via IBL is er ook een toename van 35% te zien van het aantal leenaanvragen via IBL. Dit kan in de toekomst flink toenemen als bladmuziek in de loop van 2008 ook via IBL kan worden aangevraagd.

CD-presentatie Nederlandse fluitmuziek

Op 3 oktober 2007 werd de dubbel-CD 'Highlights from the Lowlands' gepresenteerd. Tijdens de bijeenkomst vertelde de pianist Frans van Ruth over zijn ervaringen met "Nederlandse Muziek" en gaven Eleonore Pameijer (fluit) en Frans van Ruth (piano) een kort recital. Het eerste exemplaar werd door de directeur van het NMI aangeboden aan de 92-jarige Helge Loewenberg-Domp. De dubbel-CD geeft een breed overzicht van Nederlandse fluitmuziek uit de eerste helft van de 20e eeuw, uitgevoerd door het duo Pameijer/Van Ruth, met composities van: Willem Pijper, Piet Ketting, Daniel Ruyneman, Jacques Beers, Leo Smit, Rosy Wertheim, Marius Flothuis, Hans Henkemans, Dick Kattenburg, Ignace Lilien, Hanna Beekhuis, Louis Andriessen en Peter Schat.

Landelijke archievendag

Tijdens de landelijke archievendag op zaterdag 13 oktober is het NMI geopend geweest (net als de KB van 9.00-13.00) en konden er rondleidingen en toelichtingen worden gekregen. Speciale voorstellingen aan de hand van een thema, zoals in voorgaande jaren wel is gedaan, zijn niet georganiseerd. De toeloop is te verwaarlozen geweest.

Dutch Cornucopia London

De contacten met het London Festival Orchestra en de dirigent Ross Pople resulteerden erin, dat in het festival Dutch Cornucopia op 13 september Largo en Allegro op. 35 van Henk Badings werd uitgevoerd. De directeur van het NMI schreef een aanbeveling in het programmaboek van het festival dat verdeeld over twee weekends in september gehouden werd.

Henk Badings festivalweekend Rotterdam

In samenwerking tussen een aantal van de belangrijkste Rotterdamse muziekpodia en het Nederlands Muziek Instituut werd in Rotterdam een Badingsweekend georganiseerd waarin ruim aandacht werd besteed aan het verwaarloosde oeuvre van deze in 1987 overleden Nederlandse componist. Het NMI verzorgde een website (www.Badings.nl) waarbij het programma, toelichtende teksten over Badings, de programmering e.d. werden opgenomen.

Het weekend vond plaats van 19 tot 21 oktober plaats in Rotterdam in Concertgebouw De Doelen en in de St. Laurenskerk.

Medewerking verleende het Rotterdams Philharmonisch Orkest o.l.v. Ed Spanjaard, Codarts Strijkorkest (Rotterdam Young Ensemble) o.l.v. Roberto Beltran, Codarts Blaasorkest o.l.v. Pierre Volders, Orchestre d'Auvergne o.l.v. Arie van Beek, Nabulo Imai (altviool), Doelenkwartet en Maarten van Veen (piano), Doelenensemble o.l.v. Arie van Beek, Laurens Bachcollegium o.l.v. Wiecher Mandemaker (Laurenskerk), Hayo Boerema (orgel, Laurenskerk), studenten van Codarts speelden orgelmuziek (Laurenskerk).

Bij het Seminar 'LICHT OP BADINGS' (Doelen) waren de volgende sprekers: Hans Blom - voormalig directeur van het Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie, Chris van der Heijden – historicus, Ed Spanjaard - dirigent en pianist, Leo Samama - componist en musicoloog, Frits Zwart - directeur Nederlands Muziek Instituut en musicoloog en Arie van Beek. De presentatie werd verzorgd door Ad 's-Gravesande.

Presentatie biografie Röntgen

Op 27 november werd het boek: *Gaudeamus, het leven van Julius Röntgen (1855-1932), componist, musicus, bestuurder* van de hand van Jurjen Vis gepresenteerd. Vooral op grond van de talloze documenten in het Röntgenarchief van het NMI is deze uitvoerige biografie tot stand gekomen. Aan de hand van dagboeken, agenda's, honderden brieven en partituren gaat de auteur in op Röntgens leerjaren, zijn vrienden, vrouwen, muzikale partners, collega's en leerlingen, successen en tegenslagen, zijn religie en zijn Duitse achtergrond. Ook voor illustratiemateriaal is ruimschoots uit de collectie van het NMI geput. Tijdens de bijeenkomst werd gemusiceerd door Jean Decroos (cello) en Danielle Dechenne. De directeur van het NMI heeft zitting in de Röntgenstichting die de opdracht tot het schrijven van dit boek verstrekke. Ook maakte hij deel uit van de begeleidingscommissie.

Project Indische muziek

Hoewel de auteur Henk Mak van Dijk zijn boek 'De Oostenwind waait naar het Westen' gereed heeft is de presentatie pas voorzien in februari 2008. De voorbereidingen voor de uitgave vroegen meer tijd dan aanvankelijk verwacht.

Publiciteit

Radio Nederland Wereld Omroep maakte een uitzending in de vorm van een interview met de directeur van het NMI die donderdag 7 juni 2007 is uitgezonden in het radioprogramma 'De Verbeelding' van de Wereldomroep. Daarna was de reportage nog een week via internet te beluisteren.

De Japanse televisie (publieke omroep) filmde fotomateriaal en andere documenten m.b.t. de dirigent Willem Mengelberg voor een programma over de dirigenten van het Concertgebouworkest.

Het Festival Classique (juni 2007) maakte filmopnamen van documenten in relatie tot de Haagse muziekgeschiedenis. De directeur van het NMI gaf zijn medewerking aan een promotiefilmpje voor dit festival waarbij een rondgang werd gemaakt langs enkele belangrijke (historische) locaties uit het Haagse muziekleven.

Uitgeverij Bekking en Blitz vervaardigde de Muziekagenda 2008 met fotomateriaal uit de collectie. In totaal werden 53 afbeeldingen (met beschrijvingen) van items uit de collectie opgenomen.

In het tijdschrift *Mens & Melodie* (afl. 4, 5 en 6) verschenen bijdragen van het NMI: per nummer is een pagina gewijd aan de iconografie van het NMI en een pagina aan nieuws of bijzonderheden over de collectie.

4. Samenwerking

Bruiklenen

- Museum Valkhof, een portret door Antoon van Welie van Willem Mengelberg (1934), voor de tentoonstelling 'Antoon van Welie' (14 april t/m 12 augustus 2007).
- Nieuwe Kerk Amsterdam, J.H. Speenhoff, *Loflied op generaal Van Heutsz voor zangstem en piano*, Rotterdam 1916, voor de tentoonstelling (11 augustus tot en met 11 november 2007).
- Koninklijke Bibliotheek, twintig liedbundels ten behoeve van de bloemlezing van Gerrit Komrij's *De Nederlandse kinderpoezie in 500 en enige gedichten*.
- Koninklijke Bibliotheek, vijftien brieven in bruikleen gegeven uit het archief Alphons Diepenbrock ten behoeve van het project Willem Witsen (Het Geheugen van Nederland).
- Anton Philipszaal, twee manuscriptpartituren van composities van Van Otterloo, voor het Residentie Orkest dat de tentoonstelling 'Willem van Otterloo dirigent' organiseerde van 14 december t/m 15 januari 2008

Ook voor verschillende tentoonstellingen die helaas geen doorgang vonden (Buxtehude) werden bruiklenen voorbereid.

Koninklijk Conservatorium

In het overzicht onder *educatie* is hierover meer te vinden. Incidenteel zijn er ook weer enkele documenten (uit de bibliotheek) van het KC overgedragen aan het NMI. Op 6 november zijn de inleiders van het Buxtehudesymposium ontvangen. Daarbij zijn o.a. het z.g. Walther-manuscript en de Bachdrukken (Bachdoos verzameling D.F. Scheurleer) getoond.

Koninklijke Vereniging voor Nederlandse Muziekgeschiedenis/Kunst & Zaken

Met de KVNMM zijn in het kader van de beschikkingen van het ministerie van OCW gesprekken gevoerd om de 'kernactiviteiten' van de KVNMM onder te brengen bij het NMI. Behalve besprekingen tussen het bestuur van de KVNMM en de directeur van het NMI is er een expert betrokken via Kunst & Zaken te Rotterdam om bij het proces te adviseren en te begeleiden. Deze adviseur is gevonden in de persoon van de heer R. Soonieus. Met hem zijn eveneens verschillende besprekingen gehouden. Aangezien er geen extra gelden door het ministerie beschikbaar worden gesteld heeft het bestuur besloten geen kerntaken van de KVNMM over te nemen.

Donemus

Het frequente contact met Donemus resulteerde in overdracht – net als in voorgaande jaren - van manuscripten van componisten die bij Donemus zijn uitgegeven. Verder is een groot aantal werken van Röntgen beschikbaar gekomen in partituur (symfonische muziek en kamermuziek in grote bezetting).

Van de eigen kamermuziekuitgaven (in kleine bezetting voor een of twee instrumenten) kwam dit jaar slechts een uitgave tot stand. Deze uitgave is genoemd onder publieksgerichte activiteiten op pagina 5.

Nederlandse Vereniging van Muziekbibliotheken

Deze vereniging is het nationale pendant is van de IAML, het internationale beroepsforum. De directeur van het NMI zit het organisatiecomité voor van de IAML-conferentie die in 2009 in Amsterdam zal plaatsvinden. Voor deze organisatie vonden regelmatig vergaderingen plaats. Ellen Kempers maakt deel uit van de werkgroep financiën en de werkgroep PR (tot december) en is lid van de commissie bladmuziek van de NVMB. De NVMB ledenvergadering en studiemiddag werden gehouden op 24 mei bij het MCO te Hilversum.

Répertoire International de la Presse Musicale (RIPM)

Er is door Karijn Dillmann verder gewerkt aan de inhoudelijke ontsluiting van het tijdschrift 'De Muziek'. Sinds augustus 2006 werkt ook Gert Floor (archivaris en werkzaam als muziekbibliothecaris in de Bibliotheek van Heiloo) als vrijwilliger een dag per week mee aan het leveren van 'content'. In 2007 zijn de meeste jaargangen van het muziektijdschrift Amphion (1818-1822) ontsloten.

Toonkunstbibliotheek Amsterdam

De *Toonkunstbibliotheek* is verdwenen uit de Cultuurnotasytematiek. Gezien het belang van de collectie is dit uitermate te betreuren. Thans is bekend dat de (historische) collectie momenteel voor bezoekers en geïnteresseerden niet toegankelijk is, maar dat deze bij de bibliotheek van de Universiteit van Amsterdam wordt ondergebracht en naar verwachting in de loop van 2008 weer toegankelijk zal worden. Dat betekent dat het NMI als enige erfgoedinstelling op muziekgebied binnen de Cultuurnota is overgebleven! Wat de Toonkunstcollectie betreft zullen er, nadat deze weer toegankelijk voor geïnteresseerden is geworden, weer mogelijkheden tot samenwerking komen.

Bob Hanf (1894-1944) veelzijdig kunstenaar is een publicatie waarin de verschillende kanten van Hanf (componist, musicus, beeldend kunstenaar, schrijver) worden belicht. Het NMI kon hieraan bijdragen door het oeuvre van Hanf voor onderzoek in kopieevorm beschikbaar te stellen aan de Robert Hanfstichting. De uitgave werd fraai geïllustreerd.

Overige samenwerking

Het programma met muziek van vrouwelijke Nederlandse componisten (24/11, 25/11, 1/12, 2/12), dat gegeven werd door Ensemble PianVoce in het Haags Historisch museum, is vrijwel geheel samengesteld op basis van de collectie van het NMI en met onder andere Cornélie van Oosterzee, Bertha Koopman en Catharina van Rennes.

De verschillende intensieve vormen van samenwerking met het Badingsfestival Rotterdam, het London Festival Orchestra en de Röntgenstichting zijn onder publieksactiviteiten opgenomen.

5. Ontsluiting en catalogisering

Gedrukte muziek en muziekliteratuur

Uiteraard is er gewerkt aan verwerking van de reguliere aanschaf van recent verschenen literatuur over muziek en van muziekgaven, schenkingen e.d. (in totaal ca 1200 titels). Verder zijn aan retro-invoer van boeken, onder meer uit het archief van de dirigent Ernest Bour, bijna 770 titels ingevoerd. Van de vioolcollectie Noske zijn ruim 2000 titels ingevoerd. In de STCN database (retrospectieve Nederlandse bibliografie van gedrukte werken uit de periode 1540-1800) zijn door STCN-medewerkers 100 titels toegevoegd. Verder zijn 2050 al ingevoerde titels extra bewerkt en van signatures voorzien. Dit was nodig omdat de conversie die in april 2006 werd voltooid voor de 'Vester II-collectie' niet optimaal was uitgevoerd.

Eind 2007 waren ca. 350 gedrukte muziekwerken uit de archieven ingevoerd in het GGC.

Concertprogramma's, uitgeverfondsen, documentatie van Nederlandse Toonkunstenaars, - muzieklevens en -organisaties

De werkzaamheden ten behoeve van de documentatiecollecties zijn ook in 2007 weer vooral door vrijwilligers verricht. In 2007 is de documentatie van toonkunstenaars verder gesaneerd. Ongeveer de helft van de bestaande collectie in de hangmappen is uitgezocht, te weten de letters A t/m L. Materiaal dat niet zinvol werd geacht werd verwijderd en in elke map werden de documenten op eenzelfde manier op volgorde gelegd. Ook werden eerder gemaakte ingangen in de database 'Lexicon' verder opgeschoond. Daarnaast werd een grote - in 2006 verworven - knipselverzameling over vooral componisten voorgesorteerd en deze is klaar om te worden verwerkt in de hangmappen en de database. Ook is een gebruikershandleiding van de toonkunstenaardocumentatie vervaardigd. Voor de uitgeverfondsen is eveneens een gebruikershandleiding vervaardigd zodat iedereen de database kan raadplegen en aanwinsten kan verwerken. De database werd van een gebruiksvriendelijke lay-out voorzien. Daarnaast is ook voor de programmacollectie een uitvoerige gebruikershandleiding gemaakt.

Foto's

In totaal zijn 2793 records bewerkt, dit betekent dat ca. 2500 foto's in het nieuwe opbergsysteem zijn opgenomen. De handleiding voor de registratie is aan praktijkervaringen aangepast.

Correspondentie en Muziekmanuscripten

Net als in 2006 zijn er vrijwel geen nieuwe beschrijvingen van correspondentie gemaakt. Totaal ingevoerde beschrijvingen waren eind 2007 ca. 146.000, waarvan 36.000 in het definitief geredigeerd bestand opgenomen.

Het totale aantal ingevoerde beschrijvingen van muziekmanuscripten is ruim 68.000, waarvan nu meer dan de helft, ongeveer 37.000, opgenomen is in een geredigeerd bestand. Bij ca. 17.000 beschrijvingen zijn nu ook toonsoorten en/of stemliggingen vermeld.

De geredigeerde bestanden correspondentie en muziekhandschriften zijn sinds medio 2007 ook te raadplegen via de NMI-website, rechtstreeks of per archief via het vernieuwde overzicht van de archieven. Het nieuwe archievenoverzicht op de website werd gezet biedt nu veel meer detailinformatie over de aard van de archieven. Met de via de website toegankelijk gemaakte beschrijvingen van de muziekmanuscripten en de correspondentie zijn de muziekarchieven veel toegankelijker geworden, hoewel de wensen nog ver achterblijven bij wat realiseerbaar is.

Geluidsmateriaal

In 2007 zijn talrijke opnamen uit de collectie gedigitaliseerd. Meestal omdat er vraag naar was en in andere gevallen doordat er gezien het 'natuurlijk verval' noodzaak was om het geluid over te zetten. Sinds oktober 2007 worden, parallel aan deze digitaliseringwerkzaamheden door een vrijwilliger beschrijvingen van geluidsmateriaal ingevoerd in een nieuw Filemaker-bestand (nog niet voor publiek toegankelijk).

Collectiedocumentatie

Het NMI streeft ernaar interne en externe kennis over de eigen collecties systematisch te verzamelen en de documentatie te professionaliseren ten behoeve van exposities, bruiklenen en publicaties. Om de collectiedocumentatie in een systeem in te voeren is een stagiaire geworven. Leanne Vroomen heeft in de periode februari-juni gewerkt aan dit project. Facsimile-uitgaven, nieuwe uitgaven en artikelen die gebaseerd zijn op oude drukken, handschriften, foto's en brieven uit de NMI collectie konden na invoer in een voorlopig documentatiesysteem, voor een groot deel verder verwerkt worden in de bibliotheekcatalogus. Onder leiding van de bibliothecaris is een documentatiesysteem gemaakt waarin diverse gegevens zijn opgenomen: titel van de bron, literatuurverwijzingen, referentiewerken, verwijzingen naar oeuvrecatalogi en bibliografieën, herkomst- en provenancegegevens.

6. Conservering

Metamorfose

In 2007 is het Metamorfoseproject 'Nederlandse Bladmuziek' definitief afgerond.

Expertise KB

In het kader van de verantwoordelijkheden van de KB ten opzichte van de NMI-collecties werd in afwachting van de vernieuwde werkafspraken in 2007 vrijwel geen beroep gedaan op de restauratieafdeling van de KB.

7. Personeelssamenstelling per 31 december 2007:

Een deel van de werkzaamheden wordt verricht door medewerkers die via diverse regelingen (WIW-regeling, ID-regeling) zijn tewerkgesteld. Dankzij de inzet van hen en van verschillende vrijwilligers wordt er veel zinvol aanvullend werk gedaan. Deze inzet kent door het karakter ervan uiteraard ook beperkingen.

personeel in vaste dienst:

• directeur NMI tevens conservator muziekarchief	1,0 fte	
• administrateur/office manager	0,9 fte	
• administratief medewerker	0,6 fte	
• bibliothecaris	0,8 fte	
• medewerker muziekbibliotheek	1,0 fte	
• medewerker muziekbibliotheek	0,8 fte	
• documentalist	0,6 fte	
• ICT-deskundige	0,2 fte	
• medewerker muziekarchieven	1,0 fte	
		6.9 fte

medewerkers via diverse regelingen:

• medewerker muziekarchieven (gesubsidieerd via Gemeentelijke regeling)	1,0 fte	
• 1,8 medewerker WIW-regeling	1,8 fte	
• 1 medewerker via de ID-regeling (gedetacheerd GM)	0,7 fte	
	4.1 fte	
• 6 medewerkers op vrijwillige basis	wisselend	

Werkgerelateerde bestuursfuncties:

drs. E. Kempers:

NVMB, lid van de commissie bladmuziek

Commissie financiën en PR, IAML Amsterdam 2009

dr. F.W. Zwart:

Stg. Het Willem Mengelberg Archief (secr.)

Henk Badingsstichting (lid)

Cor de Groot Stichting (voorzitter)

Julius Röntgen Stichting (lid)

Stg. Reeser Publikatiën (lid)

Stg. Tera de Marez Oyens fonds (lid t/m 31 oktober 2007)

Stg. Erfgoed van het Nederlandse Lied (SENL) (lid)

Stg. Mahler-verzameling H.J. Nieman fonds (lid)

Willem Pijperstichting (secr.)

Stg. De Eeuwige Ruis (lid)

Robert de Roosstichting (secr.)

Organisatiecomité IAML 2009 Amsterdam (voorzitter)

Programmacommissie IAML 2009 Amsterdam (voorzitter)

Willem Mengelberg Stiftung (lid)

Lid van de gebruikerscommissie Catch (Continuous Access to Cultural Heritage)
Marja Tal Stichting (v.a. mei 2007, lid)
Koninklijke Nederlandse Organisten Vereniging (KNOV, voorzitter, v.a. 2 juni 2007)
Raad van advies Stg. Attima (v.a. medio 2007)

8. Subsidiëring en financiële ondersteuning

De werkzaamheden van het Nederlands Muziek Instituut zijn in 2007 financieel mogelijk gemaakt door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (in het kader van de Cultuurnota 2006-2008) en door de Gemeente Den Haag (in het kader van het Meerjarenbeleidsplan 2005-2008).

Voor verschillende projecten ontving het Nederlands Muziek Instituut financiële ondersteuning:

Metamorfoseregeling:

- Bureau voor conservering- en digitaliseringprojecten Metamorfose (KB)

Ontsluiting van de collectie vioolmuziek van Willem Noske

- Prins Bernhard Cultuurfonds
- Fonds 1818
- K.F. Heinfonds

Voor een informatieplan:

- SenterNovem

9. Prestatieoverzicht 2007

C. Overige instellingen	Huidig boekjaar	beleidsplan	vorig boekjaar
1. Evenementen	15		15
2. Bezoeken	3.148		2.324
3. Gebruikers	97.225		35.335
4. Websitebezoek	94.085		31.400
5. aanvragen inzage/uitleningen	3800	niet eerder meetbaar	

Toelichting op het prestatieoverzicht

Ad. 1

Onder evenementen wordt verstaan: rondleidingen, introducties en bijeenkomsten e.d. georganiseerd door het NMI.

Ad. 2

Onder bezoeken worden verstaan daadwerkelijke bezoekers.

Ook met een KB-jaarpas kan van de faciliteiten van het NMI gebruik worden gemaakt.

Ad. 3

Onder gebruikers worden verstaan bezoekers in het NMI, alsook informatieaanvragen via de telefoon, websitebezoeken, deelnemers evenementen, enzoverder.

Ad. 4

Het aantal websitebezoeken 2007 is gebaseerd op cijfers van een andere webcounter (thecounter.com).

Sinds het najaar 2007 is ook geteld met Webalizer, waarbij op andere wijze gegevens verwerkt worden.

Ad. 5

Sedert 2007 zijn via het systeem Ous-tellingen mogelijk van aanvragen tot inzage en uitleningen.